

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na prireditvi ob 130-letnici delovanja Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor**

Maribor, 13. november 2024

VELJA GOVORJENA BESEDA.

Spoštovana gospa Irena Leonida Kropf, direktorica Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor,

spoštovani gospod Jože Podgoršek, predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije,

spoštovani visoki gostje.

Hvaležna sem vam za povabilo in izkazano čast, da vas lahko nagovorim ob tako visoki obletnici Kmetijsko gozdarskega zavoda Maribor. Vedno rada pridem v štajersko prestolnico, če ima dogodek širši vseslovenski pomen, pa še toliko rajši. Ob tej priložnosti bi rada z vami delila svoje poglede in ugotovitve, ki so tesno povezane z delovanjem kmetijsko-gozdarskih zavodov v Sloveniji in z našo skupno prihodnostjo.

Gospe in gospodje.

Kakšno hrano jemo? Od kod izvira? Ali je zdrava hrana dostopna vsem? Kakšen vpliv imajo njena pridelava, predelava in pot do potrošnika na podnebje, ohranitev biološke raznovrstnosti in naravnih vrst, stanje planeta in živih bitij na njem? Ali naš prehranski sistem, torej veriga od kmetov do potrošnika, omogoča zaposlitve, blaginjo in dodano vrednost, ki jo ustvarjajo domače roke in domače znanje z viri, ki jih imamo v Sloveniji na razpolago?

O tem smo se pogovarjali na drugem Predsedničinem forumu novembra lani. Skupaj s strokovnjaki in predstavniki kmetijstva smo po forumu oblikovali priporočila, s katerimi želimo pomagati pri izboljšanju prehranske suverenosti, doseganju potenciala slovenskega kmetijstva in tudi pri izboljšanju položaja kmetov. (Najdete jih na moji spletni strani.)

Odgovori na prejšnja vprašanja so kompleksni, vendar se zdi, da so nekateri na dlani. Med obiski na terenu sem se lahko prepričala, da imamo v Sloveniji naravne danosti in tudi znanje za trajnostno pridelavo, predelavo in porabo živil. K temu veliko pripomorejo nove metode kmetovanja in predelave, ki jih preizkušajo mlajši prevzemniki kmetij, inovativne mlade kmetice in kmeti.

Lokalno pridelana in predelana hrana v kontekstu prehranske suverenosti še bolj pridobi svoj pomen.

Ko torej stojimo pred polico z izdelki ali na tržnici in izbiramo med slovensko hrano in prehranskimi izdelki ter poceni konkurenčnimi izdelki iz tujine, pomislimo torej na to, kaj naša odločitev pomeni za slovensko, doma pridelano hrano in za našo prehransko suverenost.

Pomeni odločitev za dobro, kakovostno hrano z jasnim izvorom in sledljivostjo. Pomeni odločitev za ohranitev družinskih kmetij, za ohranitev delovnih mest na podeželju in v slovenski živilski industriji ter za ekonomsko in socialno vitalnost podeželja in slovenskega gospodarstva. Pomeni tudi manjšo odvisnost od uvoza in različnih ekonomskih tveganj, višjo dodano vrednost in storilnost ter bolj integrirane agroživilske verige. Pomeni sposobnost in zmogljivost, da bomo vse to znali in zmogli doseči v čedalje pogostejših ekstremnih vremenskih razmerah in ob posledicah podnebnih sprememb.

Dolgotrajna suša, pozebe, izguba rodovitnosti prsti in vremenske ujme so vedno bolj pogoste in že imajo velik vpliv na kmetijstvo.

Danes imamo ljudje dovolj znanja, da z nekaj inovativnimi spremembami naših že preveč zakoreninjenih navad bolje zaščitimo okolje in sebe pred posledicami podnebnih sprememb in jih tudi upočasnimo.

Na območjih, kjer primanjkuje vode, potrebujemo namakalne sisteme. V krajih, ki jih je pogosto prizadela pozeba, potrebujemo sistem oroševanja. Pridelke moramo zaščititi s protitočnimi mrežami. Pridelovanje lahko znatno izboljšamo z rastlinjaki.

Več pozornosti moramo nameniti uporabnosti deževnice, kjer je to le mogoče. Seveda pa potrebujemo tudi zdravo in rodovitno prst, ki je živ ekosistem in brez katerega ni kmetijstva.

Dialog s kmeti in vsemi, ki delujejo na področju kmetijstva, mora biti vedno spoštljiv. Ukrepi na področju slovenskega kmetijstva morajo biti dobro premišljeni, upoštevati morajo okoljske in naravovarstvene vidike, biti morajo zdravorazumski in upoštevati morajo posebnosti obdelovalnih in drugih kmetijskih površin po državi. Ta dialog naj poteka v spoštljivem odnosu do vseh sodelujočih in naj v ključnih trenutkih pokaže sposobnost sklepanja kompromisov v dobro vseh.

Spoštovane gospe in gospodje.

Pred nami so pomembni izzivi. Tudi v kmetijstvu nekatere odločitve o prihodnosti ne bodo lahke, nujno pa je, da skupaj izberemo pravo pot.

Sistemska trajnostno preobrazbo bomo izpeljali ob učinkovitejši povezanosti vseh udeležencev, krepitvi znanja in prevetritvi izobraževalnega sistema, skladnosti javnih politik, zadostnih ter strateško investiranih virih financiranja in podatkovno podprtem merjenju rezultatov.

Naredila bom vse, kar je v moji moči, da bo slovensko kmetijstvo slišano in da kmetice in kmetje pri trajnostnem razvoju ne bodo prepuščeni sami sebi. Država mora skupaj z vami znati povezati sinergije vizij, različnih znanj in izkušenj, ki so usmerjene v isti cilj. V prihodnost, kakršno si vsi skupaj želimo.

Spoštovana direktorica,

spoštovane zaposlene in zaposleni.

Od ustanovitve Kmetijsko-kemijske deželne postaje leta 1894 do danes je vaša organizacija prehodila dolgo pot vzponov in padcev. Vsaka sprememba v državni in upravni ureditvi je za seboj potegnila tudi reorganizacijo in preimenovanje vašega

zavoda. A danes, 130 let kasneje, je Kmetijsko gozdarski zavod Maribor ustanova z ugledom in tradicijo, ki ima globoke korenine delovanja na področju razvoja slovenskega kmetijstva.

Zahvaljujem se vam za dolgoletni strokovni doprinos k pridelavi zdrave in varne hrane ter za prenos najsodobnejših tehnoloških dognanj na področju kmetijstva v prakso.

Čestitke ob visokem jubileju in naj sledi novih 130 let zavoda, ki naj ostane eden izmed pomembnih stebrov slovenske kmetijsko-izobraževalne in svetovalne dejavnosti.